

OKUL ÖNCESİ Ö RETMEN ADAYLARININ ÜNİVERSİTEYE UYUM DÜZEYLERİNİN YORDAYICILARI OLARAK YA AM DOYUMU VE GENEL ÖZ-YETERLİK¹

LIFE SATISFACTION AND GENERAL SELF-EFFICACY AS PRE-SERVICE PRESCHOOL TEACHERS' LEVEL OF ADAPTATION TO UNIVERSITY

Fatma ÇALI ANDEM R²

Hülya AH N BALTAÇI³

Ba vuru Tarihi: 07.06.2017 Yay,na Kabul Tarihi: 11.11.2017 DOI:10.21764/mauefd.319821

Özet: Bu çal, man,n amac,, okul öncesi e itimi ö retmen adaylar,n,n ya am doyumlar,n,n ve genel öz yeterliklerinin üniversiteye uyum düzeylerinin yorday,c,s, olup olmad, ,n, belirleyebilmektir. Bununla birlikte cinsiyet, s,n,f düzeyi ve mezun olunan lise türüne göre üniversiteye uyum düzeyinin farklı,la ,p farklı,la mad, ,n, incelemektir. Bu amaçla 2013-2014 e itim ö retim y,l,nda, her biri farklı, bir ilde bulunan üç farklı, devlet üniversitenin okul öncesi e itimi ö retmenleri i anabilim dal,nda ö renim gören ö retmen adaylar,ndan veriler toplanm, t,r. Çal, mada ö rencilerin üniversiteye uyum düzeyleri, ö Üniversiteye Uyum Ölçe i ile belirlenmeye çal, ,lm, t,r. Ayr,ca ya am doyum düzeyini belirlemek için Ya am Doyum Ölçe i; genel öz-yeterliklerini belirlemek için de ö Genel Öz yeterlik Ölçe i ö kullan,lm, t,r. Ara t,rmada genel tarama modellerinden ili kisel tarama modeli kullan,lm, t,r. Çal, ma grubunda yer alan okul öncesi e itimi ö retmen adaylar,n,n; ya am doyum, öz yeterlikleri ve üniversiteye uyumlar, çe itli de i kenlere göre analiz edilerek aralar,ndaki ili kiye bak,lm, t,r. Yap,lan analizler sonucunda sosyal uyum ve genel uyum puan ortalamalar, aras,nda cinsiyete göre anlaml, bir farklı,l,k görülmezken, akademik uyumda kad,nlar,n lehine anlaml, bir fark bulunmu tur. Ayr,ca üniversiteye uyumun en önemli yorday,c,s,n,n öz yeterlik oldu u bulunurken, s,ras,yla ya am doyum ve cinsiyet (kad,n olma) durumunun da üniversiteye uyumu yordad, , görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi ö retmen adaylar,, üniversiteye uyum, öz-yeterlik, ya am doyum

Abstract: The purpose of this study is to determine whether the life satisfaction of pre-service pre-school teachers and their general self-efficacy are predictors of the level of adjustment to the university. For this purpose, the data were collected from pre-service pre-school teachers attending three different universities in 2013-2014 academic years. The participants' adaptation level was determined with ö University Adaptation Scaleö, to determine their life satisfaction level ö Life Satisfaction Scaleö and in addition to these another data collection instrument of the study is General Self-efficacy Scale was used. The study employed one of the general survey models, relational survey model. The participants' life satisfaction, self-efficacy and adaptation to university are analyzed according to some variables and relationships between them are investigated. As a result of the analyzes made, there was no significant difference between the averages of social adaptation and general adaptation points compared to the sexes, but a significant difference was found in favor of women in academic adjustment. It is also seen that the most important predictor of university alignment is self-efficacy, while life satisfaction and gender (female) status are predicted to adapt to university.

Keywords: Pre-service preschool teachers' adaptation to university, self-efficacy, life satisfaction

¹4th International Conference on Education (ICED-2015)da sözlü bildiri olarak sunulmu tur.

²Doç.Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi E İtim Fakültesi Okul Öncesi E İtim Anabilim Dal,, Burdur, fcalisandemir@gmail.com

³Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi E İtim Fakültesi Psikolojik Dan, man,l,k ve Rehberlik, Denizli, hbaltaci@pau.edu.tr

Giriş

Üniversiteye adanmak hemen hemen tüm gençlerin hayalidir. Önemli gördükleri yıllar boyunca, nitelikli bir meslek sahibi olmak için çaba harcamaktadırlar. Çok eski çağlardan beri var olan ve bireylerin yetiştirilmesinde önemi bulunan, hatta bir zamanlar öden kutsal meslek olarak tanınan öğretmenlik mesleği günümüzde de tercih edilen mesleklerdendir. Özellikle küçük çocukların eğitiminin öneminin gün geçtikçe artması, ile birlikte okul öncesi öğretmenliği de ayrı bir değer kazanmaktadır. Küçük çocuklara istenilen nitelikte eğitim verecek olan öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının da önemi bu açıdan artmaktadır. Okul öncesi öğretmen adayları, bir öğrenci ve bir birey olarak yaşam, süresince içinde yaşadığı ortama, koşullara ve durumlara uyum sağlamak zorunluluğu içerisinde dir. Karşılaşılan problemleri çözmesi ya da yeni, farklı durumlara uyum sağlaması gerekmektedir. Bireylerin yaşamları, toplum içerisinde mutlu olarak sürdürmeleri bir anlamda yaşam, çevre ile uyumlu yaşamı, beraberindedir.

Uyum kavramının pek çok tanımları yapılmaktadır. Uyum, Türk Dil Kurumu sözlüğünde, öbir bütünün parçaları arasında bulunan uygunluk, ahenk, toplumsal çevreye veya bir duruma uyuma, uyum sağlamak, intibak, entegrasyon olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2015). 1980'lere kadar üniversiteye uyum akademik başarı ve üniversitenin sosyal çevresine uyumu ile değerlendirilmiş, ancak böyle bir yaklaşım bu süreci tam ve etkili bir şekilde değerlendirmek için yeterli olmamıştır. Baker ve Siryk (1984), üniversiteye uyumun daha kapsamlı ve çok boyutlu bir kavram olduğunu dikkat çekmişlerdir. Genel anlamda uyumu akademik ihtiyaçlara tepki vermek, üniversitedeki diğer öğrenciler, çalışanlar ve yetkililer ile sosyal olarak iletişim halinde olmak, kampüs aktivitelerine katılmak, psikolojik ve fiziksel sağlığını korumak ve üniversiteye bağlı olarak tanımlanan uygun olma, vurgulamaktadırlar. Uyumu akademik uyum, sosyal uyum, kişisel-duygusal uyum, hedef ve kurumsal uyum olmak üzere dört boyutta ele almaktadırlar (aktaran Sağınç, 2011).

Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyumu konusunda yapılan araştırmalar incelendiğinde yurt içinde ve yurt dışında farklı disiplinlerle ele alınan pek çok araştırmaya (Akbalık, 1997; Aktan, 1997; Altunay, 2010; Aydın, 2011; Ayhan, 2005; Aypay, 2010; Baker & Siryk, 1984; Braxton, Bray & Berger 2000; Bülbül ve Acar-Güvendir, 2014; Dyson & Renk, 2006; Gan, Zheng & Wen, 2014; Karahan, Sardoğan, Özkamal, ve Dicle, 2005; Kennett, Reed & Stuart, 2013; Mercan ve Yıldız, 2011; Özkan ve Yılmaz, 2010; Öztemel, 2010; Pascarella, Smart & Ethington, 1986; Pascarella & Terenzini, 1980, 2005;

Rendon, 1994; Sa ,nç, 2011; Sevinç, 2010; Sürücü ve Bacanl., 2010;Tinto,1975,1997; Tuna, 2003; gibi) rastlanmaktadır. Bireylerin ya ad,klar, yere, üniversiteye uyumları, n, sa layan ya da etkileyen pek çok faktör bulunmaktadır. Ata (2016)ın aktardığına göre bireyin güvenli ba lanması, da onun meslek seçiminde, mesleki öz-yeterlik algı, s, na, üniversiteye uyumuna etki ederken, güvensiz ba lanma ise, mesle e yönelik olumsuz dü ünelere neden olmaktadır. Garg, Levin ve Tremblay (2016)ın aktardığına göre de bireyin üniversiteye ba ar, l, bir ekilde uyum sa layabilmesi için duygular, n, yükseltme ya da bastırma da esnek olabilme yetene ine sahip olması gerekmektedir.

Uyumu etkileyen faktörlerden birinin de ya am doyumu olduğu dü ünülmektedir. Diener, Emmons, Laresen ve Griffin (1985)æ göre ya am doyumu, bireyin kendi belirledi i ölçütlere uygun olarak, ya am, n, olumlu de erlendirmesidir. Diener (1984), bireyin doyum alanları, n,; gelir durumu, ya , cinsiyet, evlilik-aile olarak sayarken bunları, n aras, na e itim ve i yani mesle i de dâhil etmiştir. Birey için aldığı , e itimin ve sahip olduğu u mesle in önemi burada da aç, kça belirtilmi olmaktadır. Ayr, ca Tagay (2016)ø a göre de bireyin ya am, n, dolu dolu geçirebilmesinde ya ad, , geli imsel çat, malarla ba a ç, kabilmesi önemlidir. Ya am doyumu konusunda yapılan ara t, rmalar incelendi inde ya am doyumunun benlik saygı, s, ile (Chow, 2005; Kap, k, ran, 2013; Zhang, 2005); problem çözme becerileri ile (Kabasakal ve Uz-Ba , 2013); mizah tarzları, ile (F, nd, kl., 2013) ve çok boyutlu mükemmeliyetçilik ve mizah ile (Çal, andemir ve Tagay, 2015)ili kisinin incelendi i ara t, rmalara rastlanmaktadır.

Uyumu etkiledi i dü ünülen bir di er faktör ise öz yeterliktir. Geli ime aç, k bir zihniyete sahip olma gibi birinin bir durumun üstesinden gelebilece ine ve olumlu sonuçlar üretebilece ine inanan öz yeterlik ergenler için geli tirmeleri gereken önemli bir bak, aç, s, d, r (Santrock, 2014, 368). Ba ka bir ifadeyle bireyin yapabildikleri hakkında sahip olduğu inançları, r. Öz yeterlik kavramı, ilk kez, Bandura (1977) tarafından, Sosyal-Bili sel Ö renme içerisinde yer alm, t, r. Bandura (2004), öz yeterlik inançları, n, n dört temel kayna , oldu unu belirtmektedir. Bu kaynaklar; tam ve do ru deneyimler, sosyal modeller tarafından sa lanan dolaylı, ya ant, lar, sözel ikna ve bireyin fiziksel ve duygusal durumudur. Bandura (1994), ayr, ca öz yeterlik geli imini etkileyen dört süreç oldu unu, bu süreçlerin de; bili sel süreç, motivasyon süreci, duygulan, m ve seçim süreci oldu unu belirtmiştir. Lemon ve Garvis (2016)æ göre de ö retmen özyeterlik inançları, , ö retmenin bir görevle me gul olma yeterli ini ve güven düzeyini belirleyecektir.

Bandura'ya göre, birey herhangi bir bağlamdaki kendi yetenek algısına ilişkin de erlendirmesini, benzer diğer bağlamlardaki yeteneklerinin de erlendirmelerine genelledebilmektedir. Öz yeterli in genellenebilir olması,na yönelik dü ünceler, daha sonra öz yeterlikten türetilen ve genel öz yeterlik adı verilen yeni bir kavram,na geli imine yardımcı oldu (Scherbaum, Cohen-Charash ve Kern, 2006). Aypay(2010)'ın aktardığına göre birçok ara tırmacı, öz yeterli in daha çok bir kişisel özellik gibi görülebilecek olan genellik boyutu ile yani genel öz yeterlik boyutu ile ilgilenmiştir. Genel öz yeterlik bir kişinin birden fazla alanda yapacağı davranışlar,na yordamaya yarayan, ölçülebilir bir özelliktir (Aypay, 2010).Alaçam ve Olgan (2017)'ın aktardığına göre, ara tırma sonuçları, öğretmen öz-yeterlik algısının geli tirilmesinin hizmet öncesi dönemde öğretmenlik eğitim sürecinde verilmesi e iliminin yaygın olduğu göstermektedir. Bir anlamda öğretmen öz-yeterlik inancının lisans döneminde dört yıl boyunca öğretmen eğitimi alırken öğretmen adaylarına kazandırıldığına, söylemek yanlış olmayacaktır. Öğretim sürecinde bu inancın kazandırılması önemlidir. Aksi takdirde öz-yeterlik inancının olumsuz olması meslek yaşamında bu inançları Lemon ve Garvis (2016)'ın belirttiği gibi de i imine dirençli olacaktır. Genel öz-yeterlik konusunda yapılan ara tırmalar incelendi inde öz-yeterli in psikolojik sağlamlık ve yaşam doyumu ile (Tagay ve di . 2016); yaşam doyumu ve gelece i planlama ile (Azizli, Atkinson, Baughman ve Giammarco, 2015); i stresi ve tükenmişlik ile (Lauermaun, ve König, 2016;Schwarzer&Hallum, 2008; Yu, Wang, Zhai, Dai ve Yang, 2015); duygusal tükenmişlik ve motivasyon ile (Skaalvik, ve Skaalvik, 2016); akademik motivasyon ile (McGeown, Putwain, Simpson, Boffey, Markham ve Vince, 2014;Schunk, 1991) ilgili çalışmalar rastlanmaktadır.

Meslek yaşamına başlamadan önce, eğitim alırken dört yıl süresince öğretmen adaylarının kişisel, sosyal-duygusal, kendilerine yönelik mesleki ve benlik algıları, açısından kendini tanıması, ve olumlu özellikleri kazanması, hem öğretmen adaylarının kendi için hem de ileride eğitim verece i çocuklar için oldukça önemlidir. Bu çalışmanın temel amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının yaşam doyumunun ve öz yeterli üniversiteye uyum düzeyinin yordayıcısı olup olmadığına, belirleyebilmektir. Ayrıca öğretmen adaylarının cinsiyetine, sınıf düzeyine ve mezun oldukları lise türüne göre de üniversiteye uyum düzeyleri farklıla maktadır?ö sorusuna da cevap aranmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, iki ve daha çok sayıda deyimlerin arasında birlikte deyim varlığına ve derecesini belirlemeyi amaçlayan (Karasar, 1999, s. 81) ili kisel tarama modeli kullanılmıştır. Diğer bir ifade ile ili kisel tarama araştırmalarında sadece deyimlerin birlikte deyimleri incelenmektedir. Araştırmacılar, bu model sayesinde istatistiksel yöntemler kullanarak iki veya ikiden fazla deyimlerin arasındaki ilişkinin düzeyini belirleyip açıklama ve sonuçlar tahmin etme fırsatı bulmaktadır (Tekbıyık, 2014, s. 101).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu her biri farklı bir ilde bulunan üç devlet üniversitesinin ÖKul Öncesi Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 1, 2, 3 ve 4. sınıfa devam eden 673 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin veri seti incelendiğinde hatalı kodlama ve aşırı değerler olduğu belirlenen uç değerlerin (Karaatlı, 2010, s. 10) veri setinden atılması sonucunda, araştırmanın çalışma grubu 518 (% 92) kadın ve 45 (% 8) erkek olmak üzere toplam 563 öğrenci olarak belirlenmiştir.

Tablo 1

Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Özellikler

Deyimler	n	%	
Sınıf	1.	124	22,0
	2.	148	26,3
	3.	224	39,8
	4.	67	11,9
	Toplam	563	100,0
Yaş	17-20	250	44,4
	21 ve +	313	55,6
	Toplam	563	100,0
Cinsiyet	Kadın	518	92,0
	Erkek	45	8,0
	Toplam	563	100,0
Lise Türü	KML	199	35,3
	Genel	93	16,5
	Anad. Öğret.	100	17,8
	Anadolu	171	30,4
	Toplam	563	100,0

Araştırma grubunun %22'si birinci, %26,3'ü ikinci, %39,8'i üçüncü ve %11,9'u dördüncü sınıfa devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma grubundaki öğrencilerin yaşa göre dağılımlarına bakıldığında 17-20 yaş arasında %44,4; 21 ve üzeri yaşta olanların ise %55,6 olduğu görülmektedir. Ayrıca bu öğrencilerin %92'si kadın, %8'i erkektir. Araştırma

grubundaki öğrencilerin mezun oldukları liseye göre dağılımları ise; %35,3 kız meslek lisesi, % 16,5 genel lise, % 17,8 Anadolu öğretmen lisesi ve % 30,4 Anadolu lisesi şeklindedir.

Veri Toplama Araçları,

Üniversiteye Uyum Ölçeği (ÜÜÖ): Akbalık (1997) tarafından üniversite öğrencilerinin akademik çevreye uyumlarının değerlendirilmesini amaçlayan geliştirilmiştir. Toplam 31 maddeden oluşan ölçeğin 26 maddesi Sosyal uyum (SU) ve 5 maddesi ise Akademik uyum (AU) olmak üzere iki alt boyutu bulunmaktadır. Verilen maddeler 5 bana tamamen uygun (1), 4 bana oldukça uygun (2), 3 bana biraz uygun (3) ve 2 bana hiç uygun değil (4) şeklinde derecelendirilerek puanlanmaktadır. Ölçekte tersine puanlama yapılan 20 madde bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puanın yüksek olması, uyum düzeyinin yüksek olduğunu gösterir. Ölçeğin geçerlik çalışmasında; sosyal uyumla ilgili boyutta bulunan maddelerin faktör yükleri .33 ile .68, akademik uyum alt boyutunda ise .60 ile .82 arasında değişmektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .90 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek toplam puan 124, en düşük toplam puan ise 31'dir. Akademik uyum alt ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 5, en yüksek puan 20 iken, Sosyal uyum alt ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 26 ve en yüksek puan ise 104'dür.

Yaşam Doyumu Ölçeği (Life Satisfaction Scale): Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından genel yaşam doyumunun düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Köker (1991) ve Yetim (1991) tarafından Türkçeye uyarlanmış, Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması son olarak Taşdağ ve Baysal (2016) tarafından yapılmıştır. Köker (1991), ölçeğin üç hafta aralıklarla uygulanan test tekrar test değerinin 0.85 olduğunu belirlerken, Yetim (1991) düzeltilmiş split-half değerini 0,75 ve Kuder Richardson-20 değerini ise 0,79 olarak hesaplamıştır. Taşdağ ve Baysal (2016) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında ise ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,88 ve test- tekrar test güvenilirliği ise 0,97 olarak saptanmıştır. Toplam 5 maddeden oluşan yedili likert tipi ölçeğin maddeleri 1) - hiç uygun değil, 2) - uygun değil, 3) - biraz uygun, 4) - kısmen uygun, 5) - orta düzeyde uygun, 6) - büyük oranda uygun ile 7) - tam olarak uygun arasında değişen kendini değerlendirme şeklindedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 5, en yüksek puan 35 puan alınabilmektedir. Ölçeğin alt boyutu bulunmamaktadır.

Genel Öz Yeterlik Ölçeği (General Self-Efficacy Scale-GSE): Schwarzer ve Jerusalem (1981) tarafından yapılmış ve itli zor taleplerle başa çıkabilmek için kendi iyimser inancını, değerlendirilmesini için geliştirilmiştir. Ölçek ilk olarak Yelley (1993) tarafından Türkçeye çevrilmiştir. 2010 yılında ise Aypay tarafından Türkçe uyarlaması yapılmış olan ölçek 10 maddeden oluşmaktadır. 4'lü likert tipi ölçeğin maddeleri şu ifade bana kesinlikle uygun değil (1), ile şu ifade bana tümüyle uygun (4) arasında değerlendirilmektedir. Ölçeğin tüm maddeleri olumlu yönde puanlanmakta olup, ölçekten en az 10 en fazla 40 puan alınmaktadır. Yüksek puan genel öz yeterlik için yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

Çeviri - tekrar çeviri tekni ile Türkçeye çevirisi yapılmış ölçeğin Temel Bileşenler Analizi ve Varimax Döndürme teknikleri ile yapılmış geçerliliği yapılmıştır. Ölçeğin Türkçe versiyonunun madde analizinde, madde toplam korelasyonları tamamıyla .30'un üstünde olduğu belirlenmiştir. 25'ten fazla dile uyarlaması yapılmış çalışmalarında ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı, 0.76 ile 0.90 arasında değişmektedir. Ölçeğin test-tekrar test güvenirliği için hesaplanan korelasyon katsayısı, ($r=.80, p<.001$)'dir. Ölçeğin güvenirliği ile ilgili olarak hesaplanan alfa iç tutarlılık katsayıları, ölçek bileşenleri için .79 ve .63, maddelerin toplamı için ise .83 olduğu belirlenmiştir (Aypay 2010).

Veri Toplama Süreci ve Analizi

Araştırmaya ait veriler 2013-2014 öğretim yılı, bahar döneminde toplanmıştır. Uygulama ile ilgili gerekli izinler alındıktan sonra öğrencilere çalışmanın amacı, ve kapsamı ile ilgili olarak gerekli bilgiler verilmiştir. Ölçme araçları, öğrencilere sınıf ortamında, çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen öğrencilere dağıtılmış ve doldurmaları için 10-15 dakika süre verilerek cevaplamaları istenmiştir. Üç hafta içerisinde veriler toplanarak analiz işlemleri başlatılmıştır.

Araştırmadan yordanan değişkeni üniversiteye uyum, yordayıcı değişkeni ise yaşam doyumu ve genel öz yeterliktir. Araştırmada, okul öncesi öğrenci adayları yaşam doyumu ve genel öz yeterlik düzeylerinin üniversiteye uyum düzeyini yordama gücünü ortaya koymak için standart çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Bu araştırmada da olduğu gibi çoklu regresyon analizi bir bağımlı değişken ile iki ya da daha fazla sayısal bağımlı değişken arasında ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Öğrenci adayları üniversiteye uyum düzeylerini cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre incelemek için bağımlı örneklem için t testi kullanılmıştır. Araştırmada ayrıca okul öncesi öğrenci adayları üniversiteye

uyum düzeylerini s,n,f ve mezun olunan lise türü de i kenlerine göre incelemek için tek yönlü varyans analizi kullanılm, t,r. Verilerin anlaml,lık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, okul öncesi öğretmen adayların, n, n cinsiyet, yaşı, mezun olduğu lise türü ve s,n,f düzeyine göre; üniversiteye uyum düzeyleri arasında anlamlı fark olup olmad, ına yönelik bulgular ile yaşam doyumu, genel öz yeterlik düzeyleri ve cinsiyetin üniversiteye uyum düzeyinin yordayıc, s, olup olmad, ına yönelik araştırmaya bulgular yer almaktadır.

Tablo2

Cinsiyete Göre t Testi Tablosu

	Cinsiyet	n	\bar{x}	S	Sd	t	p
Akademik Uyum	Kadın	518	15,23	3,32	561	3,360	,007*
	Erkek	45	13,47	4,14			
Sosyal Uyum	Kadın	518	82,68	9,06		,807	,420
	Erkek	45	81,53	10,37			
Uyum Toplam	Kadın	518	97,92	10,20		1,828	,070
	Erkek	45	95,00	11,81			

p>.05

Tablo 2'de, cinsiyete göre, akademik uyumda kadınlar lehine anlamlı bir fark görülmektedir. Sosyal uyum (t=.807, p=.420) ve genel uyum (t=1.818, p=.070) sonuçlarına göre ise cinsiyete göre üniversiteye uyum düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmad, ı görülmektedir.

Yaşıya göre yapılan t testi sonucunda akademik ve sosyal alt boyutlar da dâhil olmak üzere üniversiteye uyumda yaşa göre anlamlı bir farklılık bulunmam, ıştır. Öğrencim gördükleri s,n,f düzeyine göre farklılık bakabilmek için yapılan puan ortalamaları ve varyans analizi sonuçlarına göre alt boyutlar da dâhil olmak üzere okul öncesi öğretmen adayların, n, n öğrenim gördükleri s,n,f düzeyleri ile üniversiteye uyum arasında anlamlı bir fark olmad, ı sonucuna ulaşılm, ıştır.

Tablo 3

Mezun Olunan Lise Türüne Göre Üniversiteye Uyum Ölçeği Puan Ortalamaları, ve Varyans Analizi Sonuçları,

	Lise Türü	n	\bar{x}	S	F	p	Anlamlı fark
Akademik Uyum	K,z Meslek	199	15,67	3,17	3,612	,013*	1-4
	Genel	93	15,01	3,25			
	Anadolu Öğretmen	100	15,04	3,72			
	Anadolu	171	14,51	3,53			
	Toplam	563	15,10	3,42			
Sosyal Uyum	K,z Meslek	199	83,19	8,93	1,570	,195	-
	Genel	93	81,10	8,99			
	Anadolu Öğretmen	100	83,52	8,55			
	Anadolu	171	82,16	9,81			
	Toplam	563	82,59	9,17			
Uyum Toplam	K,z Meslek	199	98,86	9,71	2,368	,070	-
	Genel	93	96,12	10,12			
	Anadolu Öğretmen	100	98,56	9,93			
	Anadolu	171	96,67	11,29			
	Toplam	563	97,69	10,36			

*p<.05

Mezun olunan lise türüne göre sosyal uyum (F=1,570, p= ,195) ve genel uyum (F=2.368, p= .070) sonuçları,na bakıldığında anlamlı bir fark görülmektedir. Tablo 3 incelendiğinde mezun olunan lise türüne göre, üniversiteye uyumun akademik uyum boyutunda anlamlı fark yarattığı görülmektedir. Akademik uyum boyutundaki farkın kaynağını bulmak için Tukey testi yapılmıştır. Tukey testi sonucunda, K,z Meslek Lisesi mezunları ile Anadolu lisesi mezunları arasında fark olduğu, bu farkın da K,z Meslek Lisesi lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Değişkenlere İlişkin Betimsel İstatistikler ve Korelasyon Katsayıları,

Değişkenler	\bar{X}	S	1	2	3	4
1. Genel Uyum	98,1	117,50	-			
2. Yaşam Doyumu	24,8	57,83	,297	-		
3.Öz yeterlik	31,2	57,26	,437	,282	-	
4.Cinsiyet (Dummy Kadın)	,93	2,86	,135	,101	-,078	-

**p<.01

Tablo 4'te görüldüğü gibi, araştırmada ele alınan değişkenler arasındaki ikili ilişkileri gösteren Pearson Korelasyon katsayıları, incelendiğinde değişkenler arasında çoklu bağlantı sorunu olmadığı görülmektedir. Yaşam doyumu, öz-yeterlilik ve cinsiyetin üniversiteye uyumu yordayıcı yordamadığını belirlemek için yapılan standart çoklu regresyon analizi sonuçları, Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Yaşam Doyumu ve Öz yeterlik ve Cinsiyetin Üniversiteye Uyuma İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları,

Değişkenler	B	Sh	t	P	kilit	K,smi r
Genel Uyum	58,261	3,046	19,127	,000		
Yaşam Doyumu	,344	,078	,169	4,389	,000	,297
Toplam						,183
Öz yeterlik Toplam	,823	,079	,401	10,417	,000	,437
DummyKad,n	6,110	1,525	149	4,008	,000	,135
R= ,496	R ² = ,246	F ₍₃₋₅₅₉₎ =60,753	p=,000			

Tablo 5'te verilen standart çoklu regresyon analizi sonuçlarına bakıldığında, yaşam doyumu'nun üniversiteye uyumun toplam varyansının % 17'sini ($R = ,496$ $R^2 = ,246$ $F_{(3-559)} = 60,753$ $p = ,000$) açıklamaktadır. Regresyon katsayıları anlamlı, ilişkin t-testi sonuçlarına göre; yaşam doyumu'nun ($t = 4,389$, $p = ,000$), öz-yeterliliğin ($t = 10,417$, $p = ,000$) ve kadın cinsiyetinde olma durumunun ($t = 4,008$, $p = ,000$) üniversiteye uyumu anlamlı olarak yordadığı görülmektedir. Standardize edilmiş regresyon katsayılarına göre, üniversiteye uyumun anlamlı yordayıcıları önem sırasına göre: öz yeterlik ($\beta = ,40$), yaşam doyumu ($\beta = ,17$) ve kadın olma ($\beta = -,15$) şeklinde sıralanmaktadır. Tablo 5'te de görüldüğü gibi üniversiteye uyumun en önemli yordayıcısı öz yeterliktir. Ardından ise yaşam doyumu ve cinsiyet (kadın olma) durumunun üniversiteye uyumu yordadığı görülmektedir.

Tartışma

Türkiye'de özellikle lise yılları gençler için bir dönüm noktasıdır. Lise son sınıfı gelen bir genç, öğrenimini görmek istediği meslek için, öncelikle üniversiteye girişinde başarılı olmak zorundadır. Ardından sınavdan aldığı puanlara göre gitmek istedikleri üniversiteyi ve öğrenimini görmek istedikleri bölümü tercih ederler. Ya da aldığı puana göre girebilmeleri mümkün olan üniversite ve bölümü tercih etmek zorunda kalırlar. Sınav ve tercih seçimi sonrasında, Örenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından bu gençlerin tercihleri ile aldığı puan ilişkilendirilerek öğrencilerin kazandıkları bölümler açıklanır. Bir yükseköğrenime kayıt yaptırmaya hak kazanan genç, o bölümden mezun olup bir meslek sahibi olmak için öğrenimine devam edecektir. Öğretmenlik de dört yıllık üniversite eğitimi zorunluluğu olan mesleklerden biridir. Öğretmenlik mesleği nitelikli öğretmen yetiştirme geçmiyilerden günümüze kadar halen her toplum tarafından konuşulan ve tartışılan önemli konular arasında yer almaktadır. Özellikle ergenlik dönemi içerisinde üniversite ortamına gelen ve okul öncesi öğretmenliği olmayı hedefleyen gençlerin

üniversiteye uyumlar,n, etkileyen birçok faktör olabilmektedir. Bu gençlerin gerek ergenlik dönemi gelişim özelliği ile başa çıkması, ve aynı zamanda nitelikli bir öğretmen aday, olabilmek için üniversite yaşamına uyum sağlaması gerekmektedir.

Yapılan bu çalışmada okul öncesi öğretmen aday, olan bu öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre üniversiteye uyum düzeylerine bakılmış, ve anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Bu farkın Kız Meslek Lisesi mezunları ile Anadolu Lisesi mezunları arasında olduğu ve Kız Meslek Lisesi lehine olduğu görülmüştür. Bülbül ve Acar-Güvendir (2014)ın yaptıkları çalışmada bulgular, da Anadolu lisesi mezunu olan öğrencilerin üniversite yaşamına uyum düzeylerinin düşük olduğunu ortaya koymuşlardır. Ayrıca üniversite öncesi iyi bir eğitim almış, yüksek öğrenen öğrencilerin akademik uyum düzeylerinin üniversite öncesi iyi bir eğitim almış, öğrenmeyenlere göre daha yüksek olduğu bulgusunu elde etmişlerdir. Alada -Bayrak ve Bülbül (2013) de yaptıkları çalışmada, üniversite öğrencilerinin akademik ve sosyal uyum düzeylerinin öğrenim gördükleri okul türüne göre anlamlı biçimde farklılık, belirlemişlerdir. Bu iki bulgunun da bu çalışmada elde edilen bulguyu destekler nitelikte olduğu düşünülmektedir. Kız meslek lisesi öğrencilerinin okul öncesi öğretmenliği bölümüne uyumda anlamlı fark yaratması beklenen bir sonuç olduğu düşünülmektedir. Bunun sebebinin ise Kız Meslek Lisesi mezunları, genelde çocuk gelişimi ve okul öncesi eğitimi alanlarında dersler göyerek, hatta bu alanda okullarda staj uygulamaları yaparak bilgi açısından diğer lise türlerine göre daha fazla donanmış, ekilde üniversiteye gelmeleri olabilir. Lise öğrenimi süresince okul öncesi ya da çocuk gelişimi öğretmeni olma isteminin diğer lise türlerinden mezun olan öğrencilere göre çok fazla olduğu ve bu nedenle anlamlı farkın ortaya çıkması düşünülebilir.

Üniversiteye uyum ile cinsiyet değişkeni arasında farka bakıldığında akademik uyumda kadınlar lehine anlamlı bir fark olduğu, sosyal uyum ve genel uyum puan ortalamaları arasında ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir. Akta (1997), Alada -Bayrak ve Bülbül (2013), Karahan, Sardoğan, Özkamal, ve Dicle (2005), Mercan ve Yıldız (2011), Sun Selçuk, (2009) da üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyumu ile ilgili yaptıkları çalışmalarda, kadın ve erkek öğrencilerin üniversiteye uyum düzeyleri arasında önemli bir farklılık olmadığını saptamışlardır. Bununla birlikte, Öztemel (2010) Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin uyum düzeylerini incelediği çalışmada ve Sürücü ve Bacanlı (2010)ın yaptığı çalışmada ise, üniversite öğrencilerinin uyum düzeylerinde cinsiyet değişkeni açısından anlamlı fark olduğu, bu farkın da erkek öğrenciler lehine olduğu görülmüştür. Bülbül ve Acar-Güvendir (2014)ın

yaptı, ara tırmada erkek öğrencilerin yükseköğretim yaşamına uyum düzeylerinin düşük olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Çalınmalarda elde edilen bulgulardaki cinsiyete ilişkin farklı sonuçların olması, öğrenim görülen bölümle ve çalınma grubunun farklı olması ile ilgili olarak kaynakları, dü ünülebilir.

Ara tırmanın bir diğ er bulgusuna göre, yaşam üniversiteye uyumda anlamlı bir farklılık yaratmadı, dır. Mercan ve Yıldız (2011)ın ara tırmalarından elde edilen bulgulara göre, yaşam ile uyum düzeyi arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bu çalınmanın bulgusu ara tırmada elde edilen bulguyu destekler niteliktedir. Bununla birlikte, Smith & Naylor (2001), yaşam büyük olan üniversite öğrencilerinin sosyal çevrelerine daha az uyum sağladıklarını belirtmişlerdir. Öztemel (2010)ın yaptığı ara tırma sonucunda da, üniversite öğrencilerinin uyum düzeyleri ile yaşam ile uyum arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Bu farklılık; kişisel, sosyal ve genel uyumda, 26 ve yukarıya grubundaki öğrencilerin uyum düzeylerinin daha küçük yaş gruplarından daha yüksek olduğu ifade edilmiştir. Bülbül ve Acar-Güvendir (2014)ın yaptığı ara tırmada ise, yaşam 17-19 arasında olan öğrencilerin akademik ve entelektüel gelişim düzeylerinin ve akraba grubu ilişkilerinin yaşam daha büyük olan öğrencilere göre daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur.

Diğ er bir bulguya göre ise, okul öncesi öğrenci adayları, öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile alt boyutları da dâhil olmak üzere üniversiteye uyumları arasında anlamlı bir fark olmadığı, sonucuna ulaşılmıştır. Akta (1997)ın ara tırma sonucuna göre üniversite öğrencileri ile yapılan başka bir çalınmada dördüncü sınıf öğrencilerinin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinin birinci sınıf öğrencilerinden anlamlı derecede daha yüksek birinci sınıfta erkek ve kadın öğrencilerin genel uyum düzeyleri arasındaki farklılık anlamlı olduğu bulunmuştur. Sürücü ve Bacanlı (2010)ın yaptıkları ara tırma sonuçlarına göre sınıf düzeyine göre öğrencilerin genel ve sosyal uyumları anlamlı olarak farklılaşmadı, ancak üçüncü sınıftaki öğrencilerin akademik uyumları birinci sınıftakilerden anlamlı olarak yüksek olduğu bulunmuştur. Tıpık yaşam ile ilgili olarak yaşam ile ilgili elde edilen bulgular ara tırmadan ara tırmaya farklılık göstermektedir. Bulguların farklılık göstermesi, çalınma yapılan o grupla ilgili farklı değişkenler olduğu düşüncesini akla getirmektedir. Tagay (2010)ın göre, bireyin sınıf düzeyi yükseldikçe yaşam şartları artmakta ve ihtiyaçları karşılamak konusunda daha çok deneyim kazanmaktadır. Bu durumun bireylerin üniversiteye uyum düzeylerini de artırmaya, beklenir. Ancak bununla birlikte bu ara tırmada böyle bir bulgu elde edilememiştir.

Ara tırman,ın son bulgusuna göre ise s,ras,yla öz yeterlik, ya am doyumunu ve cinsiyet de i kenlerinin okul öncesi ö retmen adaylar,ın,ın üniversiteye uyumlar,ın, olumlu yönde yordad, , tespit edilmiştir. Bandura, öz yeterli in bireyin, ya am,ın, etkileyen olaylar üzerinde kontrol kurmalar,ın, sa layacak ekilde davranma becerilerine yönelik alg,s, oldu unu belirtmiştir. Lee (2005, s. 490) ise, öz-yeterli in, deneyimler arac,l, ,yla zaman içerisinde geli en bir inanç oldu unu belirtmiştir. Bireyler ne yapabilecekleri konusunda öz yeterliklerini do rudan deneyim, di er insanlar, gözlemlene ya da ba kalar,ın,ın yorumlar,ın, dinleme yoluyla geli tirebilirler. Öz yeterlik yetenekli olmaya de il, ki inin kendi kaynaklar,na güvenmesine kar ,l,k gelir (Yıldırım ve İhan, 2010). Bu açıklamalardan yola ç,k,lacak olursa öz yeterli i yüksek olan bireylerin üniversiteye uyum sa lama düzeylerinin de yüksek olmas, oldukça do al bir sonuçtur. Kendine güvenen, ne yapaca ,n, bilen bir ö renci üniversite ya am,ında da güçlüklerle nas,l ba a ç,kabilece ini, ortama, duruma nas,l uyum sa layabilece ini bilecektir. Gündo ar, Gül Sallan, Uskun, Demirci, ve Keçeci (2007)öye göre, ülkemizdeki e itim sisteminde bir üniversite program,na yerle ebilmi olmak önemli bir engeli a mak gibi görünse de, gencin ilgi alanlar,na tam olarak uymayan bir e itime devam ediyor olmas,, ya am doyumunu olumsuz yönde etkilemektedir. Bu görü k,smen de olsa üniversiteye uyumda ya am doyumunun ikinci s,rada yordamas,ın,ın sebebi oldu u dü ünülebilir. Okul öncesi ö retmenli i konusunda yayg,ın inan, bunun bir kad,n mesle i oldu udur. Bu alanda ö renim gören kad,n ö rencilerin üniversiteye uyumlar,ın,ın yüksek olmas, da bu inan, , destekler görünmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Sosyal uyum ve genel uyum puan ortalamalar, aras,ında cinsiyete göre anlaml, bir farklı,l,k görülmezken, akademik uyumda kad,nlar,ın lehine anlaml, bir fark bulunmu tur. Akademik ve sosyal alt boyutlar, da dâhil olmak üzere üniversiteye uyumda ya a ve ö renim gördükleri s,n,f düzeyine göre anlaml, bir farklı,l,k görülmemektedir. Mezun olunan lise türüne göre, üniversiteye uyumun akademik uyum boyutunda K,z Meslek Lisesi lehine anlaml, fark yaratt, , görülürken, sosyal uyum ve genel uyumda anlaml, bir fark görülmemektedir. Üniversiteye uyumun en önemli yorday,c,s,ın,ın öz yeterlik oldu u bulunurken, s,ras,yla ya am doyumunu ve cinsiyet (kad,n olma) durumunun da üniversiteye uyumu yordad, , görülmektedir.

Elde edilen bulgular do rultusunda a a ,da baz, önerilere yer verilmiştir:

- Üniversitede e itim-ö retim görevi yapan ö retim elemanlar, bu ara t,rman,n sonuçlar,ndan yararlanarak ö rencilerinin üniversiteye uyum düzeylerini art,rmaya yönelik onlara rehberlik yapabilecekleri dü ünülmektedir. Ayr,ca;
- Üniversiteye uyumun yorday,c,s, olarak görülen öz-yeterlik inanc,n,n artt,r,lmas, için ö rencilere yönelik çal, malar yap,lmas,,
- Dört y,l süresince üniversitede ö renim gören gençlerin ya am doyumlar,n, yükseltecek çal, malara yer verilmesi,
- Okul öncesi ö retmen adaylar,n,n üniversiteye uyumunu etkiledi i dü ünülen farklı de i kenlerle de çal, malar,n yap,lmas, önerilebilir.

Kaynaklar

- Akbal,k, G. (1997). *Bilgilendirme ve grupla psikolojik dan, man,n üniversite ö rencilerinin üniversiteye uyumlar,na etkisi* (Yay,mılanmam, doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akta , Y. (1997). Üniversite ö rencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi: uzunlamas,na bir çal, ma, *Hacettepe Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi*, 13, 107-110.
- Alaçam, N., & Olgan, R. (2017). Pre-service early childhood teachersø self-efficacy beliefs towards parent involvement. *Teaching Education*, 1-14.
- Alada -Bayrak, Ö. ve Bülbül, T. (2013). Meslek yüksekokulu ö rencilerinin yüksekö retim ya am,na uyum düzeylerinin çe itli de i kenlere göre incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3 (2), 6-20.
- Altunay, A. (2010). *Hem irelik ö rencilerinin üniversiteye uyumunda problem çözmeye dayal, psikoe itim program,n,n etkinli inin de erlendirilmesi* (Yay,mılanmam, doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sa lık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ata, S. (2016). Examination of the relationship between attachment dimensions and teaching profession attitudes of preschool pre-service teachers in Turkey. *Journal of Education and Training Studies*, 4(12), 100-107.
- Ayd,ner, B.B. (2011). *Üniversite ö rencilerinin ya am amaçlar,n,n alt boyutlar,n,n genel öz yeterlik, ya am doyumunu ve çe itli de i kenlere göre incelenmesi* (Yay,mılanmam, yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.
- Ayhan, F. (2005). *Ege Üniversitesi ö rencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin çe itli de i kenlere göre incelenmesi* (Yay,mılanmam, yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, zmir.
- Aypay, A. (2010). Genel öz yeterlik ölçe inin (GÖYÖ) Türkçeye uyarılma çal, mas,. *nönü Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi*. A ustos. 11(2), 113ó131.
- Azizli, N., Atkinson, B. E., Baughman, H. M., & Giammarco, E. A. (2015). Relationships between general self-efficacy, planning for the future, and life satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 82, 58-60.

- Baker, R.W. & Siryk, B. (1984). Measuring adjustment to college. *Journal of Counseling Psychology*, 31(2), 179-189.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V. S. Ramachaudran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior*. 4, 71-81. New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.], *Encyclopedia of mental health*. San Diego: Academic Press, 1998).
- Bandura, A. (2004). Health promotion by social cognitive means. *Health Education & Behavior*, 31, 143-164.
- Braxton, J., Bray, N. & Berger, J. (2000). Faculty teaching skills and their influence on the college student departure process. *Journal of College Student Development*, 41, 215-227.
- Bülbül, T. ve Acar-Güvendir, M. (2014). Üniversite birinci s,n,f öğrencilerinin yüksekö retim ya am,na uyum düzeylerinin incelenmesi [A research study on freshman studentsø higher education integration levels]. *E İtim Bilimleri Ara t,rmalar, Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 4 (1), 397-418. <http://ebad-jesr.com/>
- Chow, H. P. (2005). Life satisfaction among university students in a Canadian prairie city: a multivariate analysis. *Social Indicators Research*, 70, 1396150.
- Çal, andemir, F. & Tagay, Ö., (2015). Multidimensional perfectionism and humor styles the predictors of life satisfaction. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174, 9396 945. doi:10.1016/j.sbspro.2015.01.715 <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815007673>
- Da l., A. ve Baysal, N. (2016). Ya am doyumunu ölçe inin Türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çal, mas,. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. Güz. 15(59), 1250-1262. doi:10.17755/esosder.75955
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95(3), 542-575.
- Diener, E.,Emmons, R. A., Larsen, R. J. & Griffin, S. (1985), The satisfaction with life scale, *Journal of PersonalityAssessment*, 49, 71675.
- Dyson, R. & Renk, K. (2006). Freshmen adaptation to university life: depressive symptoms, stress, and coping. *Journal of Clinical Psychology*, 62(10), 123161244. Wiley Periodicals, Inc. Published online in Wiley Inter Science (www.interscience.wiley.com). doi: 10.1002/jclp.20295
- F,nd,kl, E.B. (2013). *Okul yöneticilerinin mizah tarzlar, ile ya am doyumlar, aras,ndaki ili ki*. (Yay,mılanmam, yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, stanbul.
- Gan, Y., Zheng, W. & Wen, Y. (2014). The sequential model of future-oriented coping and adjustment to university life: the role of attitudes as further evidence. *Psychol Rec*. 64, 13620. doi: 10.1007/s40732-014-0024-0

- Garg, R., Levin, E., & Tremblay, L. (2016). Emotional intelligence: impact on post-secondary academic achievement. *Social Psychology of Education, 19*(3), 627-642.
- Gündo ar, D., Gül Sallan, S., Uskun, E., Demirci, S. & Keçeci, D. (2007). Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumunu yordayan etkenlerin incelenmesi. *Klinik Psikiyatri, 10*, 14-27.
- Kabasakal, Z. ve Uz-Ba , A. (2013). Öğretmen adaylarında yaşam doyumunun yordayıcısı olarak problem çözme becerileri. *Journal of Research in Education and Teaching, 2*(1), 27-35.
- Kap,k,ran, . (2013). Loneliness and life satisfaction in Turkish early adolescents: the mediating role of self esteem and social support, *Soc Indic Res, 111*, 6176632.
- Karaatl, M. (2010). Verilerin düzenlenmesi ve gösterimi. Kalaycı, (Yay. haz.). SPSS uygulamaları, çok değişkenli istatistik teknikleri içinde (s. 3-47). Ankara: Asil Yayınları, 2010.
- Karahan, T. F., Sardo an, M. E., Özkamal, E. & Dicle, A. N. (2005). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum düzeylerinin denetim oda , ve atılanlık düzeyleri açısından incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 18*, 6-15.
- Kennett, D. J., Reed, M. J. & Stuart, A. S., (2013). The impact of reasons for attending university on academic resourcefulness and adjustment. *Active Learning in Higher Education, 14*(2), 1236133. sagepub.co.uk/journalsPermissions.nav doi: 10.1177/1469787413481130 alh.sagepub.com
- Lauermann, F., & König, J. (2016). Teachers' professional competence and wellbeing: Understanding the links between general pedagogical knowledge, self-efficacy and burnout. *Learning and Instruction, 45*, 9-19.
- Lee W.S. (2005). *Encyclopedia of School Psychology*, Sage Publication: Portland, USA.
- Lemon, N., & Garvis, S. (2016). Pre-service teacher self-efficacy in digital technology. *Teachers and Teaching, 22*(3), 387-408.
- Mercan, Ç. S. ve Yıldız, S. A. (2011). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 16* (2), 135-154.
- McGeown, S. P., Putwain, D., Simpson, E. G., Boffey, E., Markham, J., & Vince, A. (2014). Predictors of adolescents' academic motivation: Personality, self-efficacy and adolescents' characteristics. *Learning and Individual Differences, 32*, 278-286.
- Özkan, S. & Yılmaz, E. (2010). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları, (Bandırma Örneği). *Firat Sağlık Hizmetleri Dergisi, 5* (13), 153-171.
- Öztemel, K. (2010). Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Politeknik Dergisi, 13*(4), 319-325. <http://www.politeknik.gazi.edu.tr/index.php/PLT/article/view/78/76>

- Pascarella, E. T. & Terenzini, P. T. (1980). Predicting freshman persistence and voluntary dropout decisions from a theoretical model. *Journal of Higher Education*, 51 (1), 60-75.
- Pascarella, E. T., Smart, J. & Ethington, C. (1986). Long-term persistence of two-year college students. *Research in Higher Education*, 24, 47-71.
- Pascarella, E. T. & Terenzini, P. T. (2005). *How college affects students: Findings and insights from twenty years of research*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Rendon, L. (1994). Validating culturally diverse students: Toward a new model of learning and student development. *Innovative Higher Education*, 19 (1), 33-51.
- Sa ,nç, N. (2011). *Üniversite ya am,na uyum sürecine etki eden faktörler ve birbirleri ile ili kileri*. (Yay,mıanmam, yüksek lisans tezi). Uluda Üniversitesi Sa lık Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Santrock, J. W. (2014). Ergenlik, adolecence. (Ondördüncü Bas,m). (Çev.Ed. Siyez, D. M.). Ankara: Nobel Akademik Yay,nc,l,k. (Özgün çal, ma, 2010).
- Scherbaum, C. A., Cohen-Charash, Y. & Kern, M. J. (2006). Measuring general self-efficacy a comparison of three measures using item response theory. *Educational and Psychological Measurement*. December 66(6), 1047-1063 Sage Publications 10.1177/0013164406288171 <http://epm.sagepub.com> hosted at <http://online.sagepub.com>
- Schunk, D. H. (1991). Self-efficacy and academic motivation. *Educational Psychologist*, 26(3-4), 207-231.
- Schwarzer, R., & Hallum, S. (2008). Perceived teacher self-efficacy as a predictor of job stress and burnout: Mediation analyses. *Applied Psychology*, 57(1), 152-171.
- Sevinç, S. (2010). *Mersin Üniversitesi birinci s,n,f ö rencilerinin akademik, sosyal, ki isel ve kurumsal uyumlar,n, olumsuz etkileyen faktörlerin incelenmesi* (Yay,nlanmam, yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Skaalvik, E. M., & Skaalvik, S. (2016). Teacher stress and teacher self-efficacy as predictors of engagement, emotional exhaustion, and motivation to leave the teaching profession. *Creative Education*, 7(13), 1785.
- Smith, J. P. & Naylor, R. A. (2001). Dropping out of university: A statistical analysis of the probability of withdrawal for UK university students. *Journal of Royal Statistical Society Series A*, 164 (2), 299-332
- Sun Sel, ,k, Z. E. (2009). *College adjustment: A study on English prep school students studying in Northern Cyprus* (Yay,mıanmam, doktora tezi). Orta Do u Teknik Üniversitesi Sosyal Enstitüsü, Ankara.
- Sürücü, M. ve Bacanl,, F. (2010). Üniversiteye uyumun psikolojik dayan,kl,l,k ve demografik de i kenlere göre incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi E İtim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 375-396.
- Tagay, Ö. (2010). Üniversite ö rencilerinin temas engellerinin baz, de i kenler aç,s,ndan incelenmesi [Studying of the gestalt contact disturbances of university students

according to some variables]. *Journal of Mehmet Akif Ersoy University Education Faculty*, 10(9), 71-86.

- Tagay, Ö., Karatas, Z., Bayar, O., & Savi-Cakar, F. (2016). Resilience and life satisfaction as the predictors of general self-efficacy. *Global Journal of Counseling and Guidance in Schools: Current Perspectives*.
- Tinto, V. (1975). Dropout from higher education: A theoretical synthesis of recent research. *Review of Educational Research*, 45, 89-125.
- Tinto, V. (1997). Colleges as communities: Exploring the educational character of student persistence. *Journal of Higher Education*, 68 (6), 599-623.
- Tuna, M. E. (2003). *Cross-cultural differences in coping strategies as a predictor of university adjustment of Turkish and U.S students* (Yayınlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, F. ve İhan, Ö. (2010). Genel öz-yeterlik ölçeği Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 21(4), 301-308.
- Yu, X., Wang, P., Zhai, X., Dai, H., & Yang, Q. (2015). The effect of work stress on job burnout among teachers: The mediating role of self-efficacy. *Social Indicators Research*, 122(3), 701-708.
- Zhang, L. (2005). Prediction of Chinese life satisfaction: contribution of collective self-esteem. *International Journal of Psychology*, 40(3), 189-200.
- Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük. (2015). Erişim Adresi: <http://www.tdk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 03.06.2015).

Extended Abstract

Purpose

A pre-school pre-service teacher has to adapt to his/her environment, living conditions and states as an individual and a student throughout his/her life. One of the factors affecting adaptation is thought to be life satisfaction. Another factor thought to affect adaptation is self-efficacy. Self-efficacy means believing that one can cope with a situation and generate positive results and it is an important skill to be developed for adolescents.

It can be argued that one of the important characteristics to be possessed by a teacher and a pre-service teacher is high self-efficacy. A pre-service teacher with a high level of self-efficacy relies on his/her personal capabilities and skills. They know how to deal with problems and how to implement appropriate solutions. In this regard, it is of great importance for a pre-service teacher to get to know himself/herself. An individual that is aware of his/her self-efficacy level knows whether a profession will be suitable for him/her, whether this profession will satisfy him/her, and whether he/she can do the profession well

enough. The profession of teaching requires practitioners to have sacrifice, patience and most importantly love. There is a need to conduct activities to help pre-service teachers to get to know and develop themselves during their undergraduate education. The purpose of the present study is to determine whether pre-service pre-school teachers' life satisfaction, self-efficacy and gender are predictors of their adaptation to university.

The study group of the present research is composed of 673 first, second, third and fourth year students from pre-service pre-school teachers attending three different universities in 2013-2014 academic years. Data were collected using University Adaptation Scale (UAS), Life Satisfaction Scale (LSS) and General Self-Efficacy Scale (GSE). For this purpose, the data were collected

Results

In this section, findings related to whether the students' level of adaptation to university varies significantly depending on gender, age, type of high school graduated and grade level and whether life satisfaction, general self-efficacy and gender are predictors of the level of adaptation to university are presented and discussed. There is a gender-based significant difference in academic adaptation in favor of the female students. However, the findings related to social adaptation ($t=.807$, $p=.420$) and general adaptation ($t=1.818$, $p=.070$) revealed that there is no gender-based significant difference in adaptation to university. t-test results related to age variable revealed that adaptation to university including academic and social dimensions does not vary significantly depending on age. Mean scores calculated and the results of the variance analysis conducted to analyze the impact of the grade level variable showed that the pre-service teachers' adaptation to university including sub-dimensions does not vary significantly depending on the grade level variable. The findings revealed that social adaptation ($F=1,570$, $p=.195$) and general adaptation ($F=2.368$, $p=.070$) do not vary significantly depending on the type of high school graduated.

The Pearson Correlation coefficients showing the bilateral relations between the variables investigated in the study are examined, it is seen that there is no multicollinearity problem between the variables. The results of the standard multiple regression analysis conducted to determine whether life satisfaction, self-efficacy and gender predict adaptations to university. The results of standard multiple regression analysis, it is seen that life satisfaction explains 17% of adaptation to university ($R=.496$ $R^2=.246$ $F(3-559) = 60.753$

$p=.000$). According to t-test results related to the significance of regression coefficients, life satisfaction ($t=4.389$, $p=.000$), self-efficacy ($t=10.417$, $p=.000$) and being female ($t=4.008$, $p=.000$) seem to significantly predict adaptation to university. According to standardized regression coefficients, the importance order of the significant predictors of adaptation to university is as follows: self-efficacy ($\beta=.40$), life satisfaction ($\beta=.17$) and being female ($\beta=-.15$).

Discussion

In Turkey, high school years are a turning point for adolescents. A senior high school student has to be successful in university entrance exam to be educated about the profession he/she wants. Then, on the basis of the scores taken from university entrance exam, they select the university and department they want to attend. They have to select a university and department depending on their score and then Student Selection and Placement Center announce the department in which they get a place. In order to be able to specialize on a profession, the students must complete his/her education in the related department. In order to be appointed as a teacher, students have to complete four-year undergraduate education. The profession of teaching and training of qualified teachers is one of the important issues discussed by each society for ages. There are many factors affecting university students' adaptation to university environment. These young people should cope with the developmental characteristics of the puberty period and adapt to university life to be a qualified teacher.

In the current study, the correlation between the type of high school graduated by the pre-service pre-school teachers and their level of adaptation to university was investigated and a significant difference based on the type of high school graduated was found. This difference was found to be between the graduates of Girls' Vocational high school and those of Anatolian high school in favor of the graduates of Girls' Vocational high school. When the relationship between adaptation to university and gender variable is examined, it is seen that there is a significant difference in academic adaptation in favor of women and gender variable does not lead to significant differences in social adaptation and general adaptation mean scores. According to another finding of the study, there is no age-based significant difference in adaptation to university.

As in age variable, research findings related to gender variable differ from study to study. These different findings may be because of the different features of the study groups. In light of the final finding of the present study, it can be argued that self-efficacy, life satisfaction and gender variables are significant predictors of the pre-service teachers' adaptation to university. Bandura defined self-efficacy as an individual's perception of his/her skills as enabling him/her to establish control over the events affecting his/her life. Given the delineations above, safe conclusion is that individuals having high self-efficacy display high level of adaptation to university. A student having self-confidence and knowing what to do is expected to know how to deal with the problems encountered during university life and how to adapt to different situations and incidences. It is generally believed that pre-school teaching is a profession of women. In fact, the distribution of the male and female students attending this department shows that high majority of the students are female. Thus, it can be argued that as the male students are minority among the female students, their adaptation to university gets more difficult and as the female students represent the high majority of the students in this department, they can adapt to university more easily.

Conclusion

While social adaptation and general adaptation mean scores were found to not vary significantly depending on gender, a significant difference was found in academic adaptation in favor of the female students. Adaptation to university including academic and social sub-dimensions does not vary significantly depending on age and grade level. While the type of high school graduated leads to a significant difference in academic adaptation in favor of the graduates of Girls' Vocational high school, there is no significant difference in social adaptation and general adaptation.

The most important predictor of adaptation to university is self-efficacy and it is followed by life satisfaction and gender (being female). It is suggested that other factors that may affect university students' adaptation to university may be researched. Orientation activities can be offered to pre-service teachers to develop their adaptation level when they start their university education. The professional adaptation of pre-school teachers can also be investigated.